

Furre-saken

Brudd på stillingsvernet

AP 97
2/1-97

Av advokat Stephan Didrich Eid,
Oslo

Den hekseprosessen som ble utløst av påtalemyndighetens undersøkelser omkring Berge Furre, savner sidestykke. Det hele kan vanskelig karakteriseres som annet enn et grovt overtramp som har rammet en rekke uskyldige personer som ikke er innforstått med at de er omfattet av de parlamentariske avskjedsgrunner, men har og har hatt en oppfatning om mer eller mindre sterkt stillingsvern. Noen av disse personer har endog så sterkt stillingsvern at de bare kan avskjediges ved dom (embedsmenn).

Det må være helt legitimt at påtalemyndigheten undersøker registre også hos utenlandske myndigheter med henblikk på å forvise seg om at personer som skal gis innsyn i de innerste sirkler i norske hemmelige tjenester, er til å stole på og ikke er til fare for rikets sikkerhet. Dette er i.h.t. vanlig språkbruk ikke overvåking. Professor Jo Hov ved Juridisk fakultet har i Aftenposten korrekt påpekt at Berge Furre ikke er tildelt immunitet mot etterforskning av nevnte type selv om han var medlem av Lund-kommisjonen. Hvorfor skal Berge Furre plutselig behandles som en hellig ku? På slutten av 70-tallet ville de borgerlige lederne stille daværende stortingsrepresentant Berge Furre for riksrett fordi han hadde røpet opplysninger om de hemmelige tjenestene.

Vi er mange som ikke forstår hvordan et nærmest samlet storting uten bakgrunnsinformasjon kan erklære

Berge Furre som unntatt fra Overvåkingspolitiets og statsadvokatens kompetanseområde. At dette hysteri i sin tur forledet statsadvokaten til å trekke tilbake samtlige forespørsler til Stasiarkivet, er tragisk og en fare for rikets sikkerhet. Dette kan vanskeliggjøre opprulling av en aktuell spionsak hvor en norsk statsborger er involvert.

Regjeringen Jagland må forholde seg til parlamentariske prinsipper. Uansett hvor hysterisk grunnløst Stortingets flertall opptrer, må statsministeren vise handlekraft ved å la statsråder gå. Det er beklagelig at en dyktig statsråd som Grete Fåremo måtte gå av, men det er dessverre endel av det politiske spillet. Hun har imidlertid solid støtte for sin oppfatning om at «det var et politisk røvertokt uten sidestykke».

Det er imidlertid helt uakseptabelt at justisminister Anne Holt tvang den erfarne og dyktige ekspedisjonssjef Berit Fossheim til å frasi seg sin stilling fordi som det heter: «Ekspedisjonssjef Fossheim ikke forsto alvor i tide». Det bør være en trøst for ekspedisjonssjefen at det fortsatt er komplett umulig å forstå hvilket alvor ekspedisjonssjefen ikke forsto. Det er klart for de fleste utenfor Stortinget at ekspedisjonssjefen ble avskjediget med usaklig grunn.

Justisminister Anne Holt har inntil nylig vært advokat og vet utmerket at det ikke er noe som heter frivillig avskjed. Justisministeren har innført parlamentariske grunner som tilsynelatende saklig grunn for å avslutte et arbeidsforhold.

Embedsverket har hittil kunnet opptre i visshet om at embedsverket ikke kunne ofres på parlamentarismens alter. Det er grunn til å frykte utviklingen. Neste gang er det kanskje en dommer som må gå fordi Stortingets kontrollorganer ikke liker at vedkommende har avsagt kjennelse om telefonavlytting. Den nye praksis justisminister Anne Holt har innført, er i strid med grunnleggende prinsipper i vår arbeidsrett og grunnlov.

Håndteringen bør medføre at justisministeren går av. Tidligere ekspedisjonssjef Berit Fossheim bør ha grunnlag for å gå til arbeidsrettssak og kreve sin stilling tilbake når hun får anledning og ro til å vurdere den behandling hun har fått.